

Täysistunto

Torstai 10.9.2020 klo 16.00—17.29

2.1. Suullinen kysymys EU:n elpymispaketin vaikutusarvioista (Veikko Vallin ps)

Suullinen kysymys SKT 97/2020 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Vallin.

Keskustelu

16.00 **Veikko Vallin ps:** Arvoisa puhemies! EU:n elpymispaketti ja siitä Suomelle koitua tuhansien miljoonien eurojen jättilasku vetävät meidät vuosikymmeniksi kiinni kauppaliitosta velkaunioniksi muuttuneeseen yhteisöön. Elpymispakettia voisikin kutsua eurokriisipaketiksi. Asialla on suuri periaatteellinen merkitys, ja aihe on arka. Ovathan keskusta, SDP ja vasemmisto aiemmin kritisoineet muiden maiden laskujen maksamista ainakin vaalien alla.

Arvoisa hallitus, olette useasti painottaneet, miten perustatte päätöksenne tutkittuun tietoon ja faktoihin. Kun olette kertoneet paketin hyödyistä ja paketin hylkäämisen vaaroista, onhan teillä varmasti teetettynä vaikutusarvio elpymispaketin hyödyistä Suomelle? Miksi meille on valiokunnissa kerrottu, että vaikutusarviota ei ole tehty? Onko tämä teidän mielestänne faktapohjaista päätöksentekoa?

16.01 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Näitä vaikutusarvioita koko unionin tasolla tehdään. Mekin olemme niitä peräänkuulluttaneet. Ne eivät ole vielä valmiita, ei ole vielä edellytyksiä tehdä niitä, maakohtaisia suunnitelmia ei ole esitetty, mutta vaikutusarvioiden tekeminen on luonnollisesti osa tätä valmistelua, ja niitä täytyy sekä tehdä komissiossa että myös Euroopan keskuspankin minusta täytyy tehdä omissa suhdanne-ennusteissaan tätä, ja samaa työtä pitää meidän tehdä. Mutta vielä ei ole edellytyksiä tehdä sitä vaikutusarviota. Sen verran vielä avoinna on, millä tavalla lopulta näitä rahoja tullaan käyttämään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan.

16.02 **Veikko Vallin ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me perussuomalaiset olemme huolissamme Suomen vientiteollisuudesta. Kun Suomen kanssa kilpailevat maat saavat miljardiluokan tuet teollisuutensa uudistamiseksi ja Suomi maksaa nämä kulut verottamalla omaa teollisuuttamme, annamme jo valmiiksi erittäin vaikeassa kilpailutilanteessa etua muille. Arvoisa hallitus, millä te aiotte estää sen, että elpymispaketti ei vääristä kilpailua ja haittaa suomalaisten yritysten toimintaa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

16.02 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt tarvitaan elvytystä. Se on varmaan näkemys, joka on aika laajasti jaettuna tässä salissa. Talouspoliittinen tilanne on senkaltainen, että tarvitsemme toimia, joilla pidämme yritykset pystyssä ja joilla pidämme työpaikat, ja näitä toimia tarvitaan sekä kansallisesti että sitten EU-tasolla. Ja se on itse asiassa, mitä tämä elpymisratkaisu nyt tuo. Sitä ovat talouspoliittiset neuvonantajat suositelleet, että rahapoliittisten toimien rinnalle kansallisen elvytyksen tueksi tuodaan myös tällainen EU-tason elvytys, ja se on myös järkevää siinä mielessä, että jos kukin maa vain yksistään elvyttäisi, niin erityisesti tällaisessa vientivetoisessa taloudessa, kuten Suomessa, sen hyödyt valuisivat muille maille, emmekä pääsisi siitä kaikesta hyötymään, mutta kun kaikki jäsenmaat yhteisesti koordinoitusti elvyttävät, niin se hyödyttää meitä kaikkia, ja sitä tässä ollaan tekemässä. Lisäksi pidämme huolta siitä, että EU:n valtiontukisääntöjä ja kilpailupolitiikkaa pitkällä aikavälillä tuodaan kohti sisämarkkinoitten pelisääntöjä, jotta nyt tehtävillä ratkaisulla ei vääristetä kilpailua.

16.04 Jani Mäkelä ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Äsken valtiovarainministeri Vanhanen sanoi melko suorasanaisesti, että tässä ei ole olemassa minkäänlaisia vaikutusarvioita. Nyt kuitenkin Euroopassa ollaan tehty poliittinen päätös 750 miljardin jakamisesta ilman vaikutusarvioita. Suomi on sitoutunut maksamaan 6,6 miljardia ilman vaikutusarvioita ja takaamaan toisen mokoman ilman vaikutusarvioita. Tämähkö on se, mihin tämä hallitus pystyy? Tuodaan tällainen esitys eduskunnan eteen — eihän tässä ole kerta kaikkiaan mitään järkeä.

Eilen, kun keskusteltiin pääministerin ilmoituksesta tähän asiaan liittyen, niin siinä perussuomalaiset yrittivät keskustella tästä paketista. Muut kävivät keskustelemaan perussuomalaisista ja kävivät keskustelemaan EU-erosta. Kysyin, onko Suomea uhattu, että jos me emme hyväksy tätä pakettia, niin Suomi heitetään ulos EU:sta. Tähän en saanut minkäänlaista vastausta. En saanut myöskään vastausta siihen, mitä tapahtuu hallituksen näemyksen mukaan, jos Suomi ei tätä pakettia hyväksyisi. Onko teillä näihin vastauksia?

16.05 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vaikutusarvioiden teko on välttämätön osa tätä koko valmistelua. Meillä on luonnollisesti arvio siitä, että jos 750 miljardia euroa käytetään reilussa kahdessa vuodessa, mikä sen osuus on vuosittaisessa koko Euroopan alueen kansantuotteessa, mutta emme me vielä edes tiedä, kuinka suuri osa siitä vajaan 400 miljardin euron lainaosuudesta otetaan käyttöön ja erityisesti mihin käyttötarkoituksiin ne käytetään. Näillä on lopulta vaikutus siihen, mikä se faktinen vaikutus työllisyyteen ja kansantuotteeseen on, ja nämä ennusteet valmistuvat ajan oloon. Kun eduskunta omien varojen päätöksen tekee myöhemmin syksyllä, silloin meillä pitäisi olla jo paremmin arvioita myös tämän vaikutuksista koko kansantalouden kehitykseen.

16.06 Arto Satonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Se on hyvä, että keskustelu alkoi näistä vaikutusarvioista. Ei taidettu tehdä vaikutusarvioita, ennen kuin brexit tuli. Nyt on vaikutusarviot tehty ja todetaan, että ennen kuin brexit astuu voimaan, niin Ison-Britannian kansalle on tullut kuluja enemmän kuin 47 vuoden jäsenmaksuista. Eli se osoittaa kyllä sitä, että se keskustelu, jota perussuomalaisetkin täällä käyvät siitä — ja josta he ovat aloitteita jättäneet — että EU-kansanäänestystä uudelleen järjestettäisiin — toi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

von todellakin, että siitä tehdään vaikutusarviot, ennen kuin sitä asiaa ruvetaan ihan vakavasti käsittelemään.

Mutta haluaisin kysyä valtiovarainministeriltä: koska on äärimmäisen tärkeää, että tämä ratkaisu olisi ainutkertainen, niin miten hallitus ja Suomi aikoo edistää sitä, että tämä velkajärjestelymekanismi otettaisiin käyttöön, jotta kaikkien EU-valtioiden oma talous olisi riittävän vahvassa kunnossa, kun seuraava kriisi uhkaa, eikä tarvitsisi mennä yhteisen lainoituksen tielle?

16.07 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän kertaluontoisuutta korostaa se, että tällaisesta päätöksestä tehdään erikseen päätös, se vaatii kaikkien maiden hyväksynnän, yksittäinenkin maa pystyy sen estämään, sillä on oltava oikeusperustaa EU:n lainsäädännöstä. Kaikki tämä pitää paikkansa, tämä on kertaluontoinen.

Meillä on erilaisia kriisejä. Reilu kymmenen vuotta sitten oli finanssikriisi. Siihenkin tehdyt toimenpiteet olivat kertaluontoisia, eikä niitä ole tarvinnut toistaa. Osa siitä, että niitä ei ole tarvinnut toistaa tässä kriisissä, on se, että sen jälkeen tehtiin järjestelyjä muun muassa pankkisääntelyn osalta globaalisti ja myös Euroopan tasolla. Tässä suhteessa olette aivan oikeassa ajatuksessanne siitä, että seuraavana askeleena myös tätä velkajärjestelyä eteenpäin viemällä vaikutettaisiin siihen, minkälaiset tarpeet tulevissa kriiseissä on.

16.08 Ville Kaunisto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Minulle isänmaallisuus ei ole sitä, että haluaa irrottaa Suomen läntisestä yhteisöstä ja painua syvälle Venäjän kainaloon. Se ei myöskään ole sitä, että annetaan avoin šekki Euroopan unionille. Tässä yhteydessä isänmaallisuus tarkoittaa mielestäni kriittistä suhtautumista Euroopan unionin uuteen kehityssuuntaan ja ymmärrystä siitä, mitkä Euroopan unionin todelliset arvot ovat. Vapaus, demokratia ja turvallisuus — mitä me olemme valmiita maksamaan näistä arvoista? Paljon, mutta nyt hallitus pelaa suurella riskillä, koska se raja tulee vastaan, jolloin paljon on liikaa. Nyt ei ole kysymys vain nettomaksajan osasta vaan Suomen tulevaisuudesta ja turvallisuudesta hyvin pitkälle tulevaisuuteen.

Arvoisa hallitus, miksi ette käyttäneet näitä neuvotteluja vahvistamaan [Puhemies koputtaa] jokaisen EU-maan vastuuta omasta taloudestaan ja siten [Puhemies: Aika!] vahvemman yhteisestä tulevaisuudesta?

16.09 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustajalle kysymyksestä. Te aloititte, että unioni on ottamassa uuden kehityssuunnan, ja se on totta siinä mielessä, että tämä koronapandemiahan on kaikille uusi tilanne. Ei EU eikä Suomi ole koskaan kohdannut mitään tämänkaltaista, ja tähän kriisiin, yhteiseen terveyskriisiin ja myöskin sitä seuranneeseen talouskriisiin, reagoitiin erillä tavalla kuin esimerkiksi edeltäneeseen eurokriisiin tai maahanmuuttoaaltoon 2015. Nyt kaikki jäsenmaat yhdessä, yksimielisesti sopivat tästä elvytyskokonaisuudesta. Yksikin maa olisi voinut tämän kaataa, mutta yhdessä me olemme tämän ratkaisun tehneet. Ja mikä sen hinta oikeastaan on? Mielestäni voimme hyvin pohtia sitä, mistä keskusteltiin ennen tätä ratkaisua: aika vakavilla äänenpainoilla kysyttiin, onko EU:n kohtalonhetki. Mikäli tätä ratkaisua ei olisi saatu aikaiseksi, niin koko EU, sen uskottavuus, sen toimintakyky, olisi asettunut kyseenalaiseksi, mutta saavutettu sopu kertoo siitä, [Puhemies koputtaa] että EU kykenee yhdessä toimimaan, ja sen arvo on kyllä Suomelle mittaamaton.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

16.10 **Mika Niikko ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Eivät perussuomalaiset kiusallaan tätä elvytyspakettia vastusta, vaan kyse on nimenomaan perusasioista, siitä, miten nämä asiat pitäisi toteuttaa. Todellisuudessa me tiedämme sen, että 750 miljardia euroa ei tule riittämään edes siihen tarpeeseen, mikä yksistään monella Etelä-Euroopan maalla on saattaakseen taloutensa kuntoon. Esimerkiksi Italialla oli jo ennen koronavirusta suhteessa bruttokansantuotteeseen valtionvelka jo 134 prosenttia, kun se Suomella oli vähän vajaa 60 prosenttia. Tämän lisäksi Italialla on hyvin paljon saatavia, kuten eilenkin mainitsin sen, että ranskalaiset pankit odottavat yksistään heiltä 500 miljardia saavansa rahaa. Tässä nyt halutaan pikkasen elvyttää näitä talouksia, jotta ne pääsevät taas elämään lisää velalla, ja sitä perussuomalaiset eivät hyväksy. Me emme hyväksy sitä, että meidän kansalaisten varoja annetaan ikään kuin, voisiko sanoa, kiristyksen jälkeen Euroopan unionin maille, jotka eivät hoida talouttaan tämänkään jälkeen asianmukaisesti. [Välihuutoja] Me haluaisimme toki, että näistä pystyttäisiin sopimaan yhdessä, mutta hallitus ei [Puhemies koputtaa] halunnut näistä asioista keskustella avoimesti. Me odotimme jo heinäkuussa, [Puhemies: Kysymys!] että olisitte käyneet keskustelun tästä ja olisimme sopineet jonkunlaisen [Puhemies: Aika!] toisen tien kuin tällaisen kiristysten.

16.12 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme aina voi vaikuttaa siihen, mitä aikaisemmin on tapahtunut ja missä tilanteessa ollaan, mutta kyllä talouden päätöksissä, talouspolitiikassa kannattaa yksi asia pitää mielessä: se on se, että kannattaa kuhunkin tilanteeseen suhtautua realiteettina. Ja sitä, mikä eri maiden velkataso on, emme tähän tilanteeseen ole voineet muuttaa, vaan tämä tilanne on otettava tällaisena kuin se on, ja siihen on vaikutettava.

Äsken puhuin finanssikriisistä. Ei meillä silloinkaan ollut vaikutusarvioita emmekä me voineet mitään sille, että pankeissa oli tehty virheitä, mutta silti silloin ratkaisukeinona hallitus toi tähän saliin takauspäätöksen. Arvatkaa, kuinka suuri se oli — täällä moni muistaa sen: se oli 50 miljardia euroa. Yhdellä päätöksellä me takasimme pankkijärjestelmän, ja 4 miljardia euroa tarjottiin valtuutena, että olemme valmiita pääomittamaan pankkeja pankkien omistajien sijasta. [Mika Niikko: Suomalaisia pankkeja!] Moni, myös minä, harmittelee, että ovatpa pankit hoitaneet asiansa huonosti, [Puhemies koputtaa] mutta se turvasi järjestelmän — riittävä, uskottava [Puhemies: Aika!] yhteinen toiminta turvasi järjestelmän, eikä ongelmia syntynyt. Samasta on kyse tässä, että me yhdessä elvytämme [Puhemies: Aika!] Euroopan taloutta. [Mika Niikko: Eri asia tukea oman maan taloutta kuin Italiaa!]

16.13 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä puhutaan aina EU:n hyödyistä, jotka vaikuttavat hyvin abstrakteilta, jopa mystisiltä. Sen sijaan niitä kustannuksia tai kielteisiä asioita ei kovinkaan hyvin yksilöidä, ja todellakin, tästäkään pakettista sitä vaikutusarviota ei ole tehty. Sitten toinen vaihtoehto keskusteluun näyttää olevan tämä sängen lapsellinen Venäjä-kortti: ikään kuin se, että me kerromme EU:n ja meidän unionin jäsenyytemme negatiivisista seurauksista, tarkoittaisi sitä, että me haluamme Venäjän syliin, puhumattakaan siitä, että se, että me maksamme miljardeja muille maille, tarkoittaisi sitä, että me haluamme Venäjän syliin. Tämä on hyvin lapsellista argumentaatiota.

Haluaisin teiltä kysyä myös: miten unioni, joka kymmenen vuoden välein on kaatumassa ilman massiivisia pelastus- ja tukipaketteja, voisi tuoda meille turvaa?

Me pyysimme heinäkuussa eduskuntaa koolle puhumaan tästä suuresta asiasta. Te sanoitte, että poliittista teatteria. Minusta asenteenne on äärimmäistä ylenkatsetta demokra-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

tiaa ja kansan informoimista vastaan. Kysyn hallitukselta: Miksi te ette halunneet keskustella asiasta heinäkuussa? Onko Suomen itsemääräämisoikeuden puolustaminen mielestänne poliittista teatteria?

16.15 Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On tietysti eduskunnan asia kutsua täysistunto koolle, mutta haluan kyllä muistuttaa kansanedustajia siitä, että kun tätä kokonaisuutta ryhdyttiin valmisteamaan Eurooppa-neuvoston kokoukseen heinäkuussa, niin kaikki se valmistelu kävi täällä eduskunnassa, sen valiokunnissa. Eduskunta on muutakin kuin tämä iso sali: sitä edustavat kaikki asiantuntijavalioikunnat, ja viime kädessä Suomen linja muotoillaan eduskunnan suuressa valiokunnassa. Tämä menettely käytiin kaikkien pykälien mukaan, sen voinevat mukana olleet kansanedustajat vahvistaa.

Tämä on erittäin tärkeä keskustelu. En haluaisi lainkaan hyväksyä vihjailuja siihen suuntaan, että tämä hallitus olisi pimittänyt eduskunnalta sen oikeutta käydä keskustelua. Pääministeri Marin sai mandaattinsa suurelta valiokunnalta, joka katsoi ja antoi neuvottelumandaatin. [Välihuutoja]

Unionin jäsenyys on Suomelle meidän alkuhetkistämme alkaen ollut turvallisuuspoliittinen valinta. Euroopan unioni on meille turvallisuusyhteisö. Se on meidän monenkeskisen kansainvälisen yhteistyön kotipesä. Se on se viitekehys, jonka myötä me edistämme demokratiaa, ihmisoikeuksia, oikeusvaltioperiaatetta ja viime kädessä [Puhemies koputtaa] rauhaa ja vakautta, joka myöskin on tänä päivänä kyseenalaistettu. [Riikka Purra: Todelle vakaata näyttää olevan!]

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pyydän huomioimaan sen, että täällä puhuu yksi kerrallaan.

16.16 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä on syytä muistaa kyllä se, että syy, minkä takia ylipäätään tällaiseen Euroopan laajuiseen elvytykseen ollaan menossa, on se, että meillä on sellaisia Euroopan maita, jotka ovat itse ajaneet omat taloutensa niin huonoon jamaan, että heidän kansalliset edellytyksensä tällaisiin elvytysratkaisuihin turvautumiselle ovat kovin heikot. Ongelmallista tässä koko asetelmassa on se, että näille maille ei tässäkään järjestelyssä olla luomassa kovinkaan hyviä kannusteita pitää huolta siitä, että ne edes vastaisuudessa olisivat julkiselta taloudeltaan sellaisessa jamassa, että tällainen kansallinen elvytys tulisi mahdolliseksi.

Nyt näyttää myöskin siltä, että hallitus on sallimassa sen, että Euroopan unionin keskeisiin perussopimukseen ja niihin liittyviin artikloihin ammutaan yhä uusia reikiä — ei vähimmin sen osalta, että meillä on kuitenkin lähdetty alun perin siitä, että no bail-out -periaate pitää, toisten maiden velkoja ei oteta yhteisvastuulle.

Mitä hallitus aikoo tehdä ja millä tavoin varmistaa, [Puhemies koputtaa] että vastaisuudessa Etelä-Euroopan mailla on [Puhemies koputtaa] riittävät kannusteet myöskin pitää omasta taloudestaan huolta?

16.17 Valtiovarainministeri Matti Vanhanen (vastauspuheenvuoro): Tämä artikla 122, johon nämäkin päätökset liittyvät, korostaa sitä yhteistä solidaarisuutta, kun ongelmia tulee. Olin neuvottelemassa sitä artiklaa. Silloin ajateltiin, että sen taustaa ovat esimerkiksi suuret luonnononnettomuudet, tulvat tai muut, ja siihenkin sisältyi se ajatus, että yhdessä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

ollaan valmiita yhtä aluetta tai yhtä maata auttamaan. Ei se no bail-out tarkoita sitä, että ei olisi unionin jäsenmailla oikeutta auttaa hätään joutuvaa maata. Nyt tässä vain jouduttiin mittakaavassa valtavan paljon suuremman kriisin, onnettomuuden, jossa olemme, uhriksi, ja minä luulen, että sitä kukaan ei kiistä, etteikö tällainen onnettomuus olisi parhaillaan käynnissä. Kyse on siitä, onko sitä parempi hoitaa yhdessä koordinoitusti vai että jokainen säheltää omillaan, ja tässä on valittu se, että jokainen tekee omia toimia mutta myös yhteisiä toimia.

16.18 **Sari Essayah kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valtiovarainministeri nosti esille tämän oikeusperustan, artiklan 122. Jos tätä oikeusperustaa käytetään, niin silloinhan kaiken rahanjaon pitäisi liittyä nimenomaisesti tämän koronaviruksen aiheuttamiin tuhoihin. Nyt kuitenkin, niin kuin täällä on käynyt ilmi ja omissa vastauksissani myöskin, tilanne on se, että tässä tehdään finanssipoliittista elvytystä niille maille, jotka eivät enää itse kykene saamaan lainaa markkinoilta joko tarpeeksi alhaisella korolla tai kenties ollenkaan. Siinä mielessä on aiheellinen tämä huoli siitä, millä tavalla Euroopan talous nyt lähivuosina myöskin saattaa ylikuumentua, mistä ekonomistit ovat varoittaneet, kun pieniin kansantalouksiin työnnetään satoja miljardeja hetkessä. Jos ajatellaan esimerkiksi Bulgariaa, jonka bruttokansantuotteesta nämä tuet ovat 15 prosenttia, niin ajatelkaa, min-käläinen talouskupla on tulossa Bulgariaan. Miksi hallitus on lähtenyt tukemaan tällaista pakettia, joka ei ole talouspoliittisesti järkevä, joka aiheuttaa seuraavan kriisin, joka tuo talouskuplan? Miksi suomalaisten veronmaksajien rahoja halutaan Etelä-Euroopan osakkeenomistajien talouskuplaan?

16.20 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! En ota kantaa siihen, ollaanko tässä nyt aiheuttamassa ylikuumentumista vai ei. Sen aika näyttää.

Kysymykseen, pitääkö käyttää finanssipoliittikkaa tällaisen kriisin hoidossa, vastaus on kyllä se, että pelkkä rahapoliittinen elvytys ei riitä. Kyllä erittäin monet asiantuntijat ovat peräänkuuluttaneet pitkään sitä, että rahapolitiikan, rahapoliittisen elvytyksen, rinnalla tarvitaan myös finanssipoliittisia toimia. Minusta tähän ovat kaikki yhtyneet, ja se tässä nyt tehdään, ja minusta se on oikea ratkaisu.

16.21 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se, käytiinkö tästä keskustelua tässä talossa vai ei, on yksiselitteistä. Suuri valiokunta antoi itse asiassa aika tiukat eväät pääministeri Marinille, ja mielestäni hän kantoi vastuunsa erittäin hyvin ja vei Suomen viestin perille. [Perussuomalaisten ryhmästä: Vei rahat!]

Suomen on erittäin hankalaa, kuten kaikki me tiedämme, olla olematta mukana silloin, kun Euroopassa tehdään koko Euroopan kattavia päätöksiä. Niin tekivät esimerkiksi perussuomalaiset 2015, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tulihan se sieltä!] kun annettiin Kreikalle 1,5 miljardia, yhdelle maalle. Ja mielestäni tämä paketti, tämä elpymispaketti, on siinä mielessä hyvä, että se koskee kaikkia maita, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] esimerkiksi Suomea. Kysynkin pääministeriltä: Voisiko esimerkiksi Suomen elpymisrahoja käyttää vaikkapa laajakaistaverkkoon tai parempiin junayhteyksiin tai [Puhemies koputtaa] biokaasun tankkausasemiin? [Mika Niikko: Maatalouteen!] Ja voivatko perussuomalaiset, jotka vastustavat sitä, kaataa tämän asian omassa maakunnassaan?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

16.22 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pidän arvokkaana ja tärkeänä, että maan tärkein keskusteluareena, eduskunta, pohtii EU:n tulevaisuutta tämän merkittävän elpymisrahoituspäätöksen myötä mutta samalla myös — aivan oikein, kuten edustaja Kalmari meitä viitoittaa — pohtii kansallisesti yhdessä maan hallituksen linjausten pohjalta sitä, mihin tämä Suomen saanto-osuus tullaan lähivuosina käyttämään.

Kysymys on merkittävästä rahakokonaisuudesta, jonka osalta pääviesti on: tarvitaan uutta kasvua, tarvitaan uutta työtä. Edustajan mainitsemat esimerkit ovat varsin potentiaalisia kohteita, kun ajatellaan sitä, mistä Suomen ja sitä kautta koko Euroopan uuden kasvun eväät voisivat löytyä. Siinä avainsanana varmasti lienevät tässä hallituksessa omalla vastuualueellani olevat tutkimuksen ja kehityksen määrärahat, jotta syntyy uusia ideoita ja sitä kautta uutta työtä. Ja uskon, että Suomen tähänkin asti vahvat kivijalat — teknologinen osaaminen, [Puhemies koputtaa] digitalisaatio ja ennen kaikkea suomalaiset luonnonvarat, metsät etunenässä — ovat tästäkin paketista hyötymisen [Puhemies: Aika!] kärkisi-joilla.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä kaksi puheenvuoroa tähän kysymykseen.

16.23 **Niina Malm sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun tässä salissa kerta toisensa jälkeen vähätellään EU:n elpymisrahaston merkitystä ja oikeastaan välillä ihan koko EU:ta, on pakko todeta, että Suomi on pieni, vientivetoinen maa Euroopassa ja Euroopan talousalueen reunamailla. Suomelle se, että Euroopan markkinat elpyvät koronan jäljiltä, on välttämättömyys. Samoin meille on tärkeää, että Euroopassa on rauha. Maailmalla myllertää, ihan meidän naapurissamme. EU on alun perin rauhan liitto, ja siinä EU on todella onnistunut.

Ministeri Vanhanen, voisitteko te vielä kerran kerrata, millainen isku olisi suomalaisille yrityksille, jos Euroopan markkinoita ei saada elpymään? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole vaikutusarviota!]

16.24 **Valtiovarainministeri Matti Vanhanen** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Myöskään tämän elvytyspaketin kaikkivoipaisuutta ei pidä yrittää todistaa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Se on totta!] EU:n markkina-alueen elpyminen on monesta asiasta kiinni. Se on rahapolitiikasta kiinni, se on ennen muuta kiinni koronan vastaisista toimita terveydenhoidossa, siitä, miten yhteiskuntia johdetaan, mutta varmasti on vaikutusta sillä, millä johdonmukaisella yhteisellä tavalla myös tämmöistä perinteistä elvytystä järjestetään, ja siitä tässä on kyse.

Meidän viennistä 50—60 prosenttia suuntautuu EU:n alueelle. Me olemme yksi vientiriippuvaisimpia maita koko Euroopan unionissa, ja jokainen tilaus, joka sieltä jää kysynnän puutteen vuoksi saamatta, näkyy meillä työmahdollisuuksissa ja työpaikoilla.

Tätä kriisiä ei ole todellakaan vielä voitettu. Hallituksen puolella seurataan kylmä hiki päässä sitä, [Puhemies koputtaa] miltä vientitilastot näyttävät, minkälaisia lomautuspäätöksiä tulee. [Puhemies koputtaa] Kaikki pitää tehdä sen eteen, että viennille avautuisi tilaa, ja yhteinen eurooppalainen elvytys [Puhemies: Aika!] on yksi tärkeimmistä keinoista tähän.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia, ja vielä edustaja Vallin, ensimmäisen kysymyksen esittäjä.

16.26 **Veikko Vallin ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Italian mafian vastainen tutkimusvirasto on kommentoinut, että miljardeja euroja virtaa Eurooppaan ja Italiaan eikä mafia katso vain sivusta, se sukeltaa rahamereen — näin siis tämä tutkimusvirasto on lausunut. Euroopan poliisivirasto on todennut, että riski ei rajaudu ainoastaan Italiaan. Italian mafia on syyllistynyt EU-maissa tämäntyyppisiin rikoksiin, joissa kohteina ovat olleet erityyppiset EU-avustukset.

Arvoisa hallitus, hätäjarrumekanismista huolimatta kynnys puuttua yksittäisen maan varojen käyttöön on korkealla. Miten te kuvittelette pystyvänne estämään varojen väärinkäytöt?

16.26 **Eurooppa- ja omistajaohjausministeri Tytti Tuppurainen** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä kysymys, koska myös me olemme erittäin kiinnostuneita siitä, että rahat menevät oikeisiin kohteisiin. Vain sillä tavalla me varmistamme Euroopan laajuisen elpymisen ja oikeat kohteet, [Jussi Halla-aho: Ja sitten se vastaus!] digitalisaation ja kestäväen kasvun.

Ihan normaalissakin budjetin rahanjaossa on aina lähtökohta, että väärinkäyttöksiin puututaan ja tarkkaan katsotaan, mihin rahat menevät. [Perussuomalaisten ryhmästä: Miten?] Ensimmäisessä vastuu on tietysti jäsenmaalla itsellään, [Naurua] myös komissio valvoo, ja esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimissa, jossa on suomalainenkin jäsen mukana, seuraa rahojen käyttöä ja tekee siitä raportteja.

Minä en vähätelisi tätä hätäjarrua. Siinä on siis kysymys siitä, että jokainen jäsenmaa, mukaan lukien Suomi, joutuu tekemään tästä varojenkäytöstä niin sanotun kansallisen elpymissuunnitelman, joka tullaan käsittelemään neuvoston kokouksessa. Jäsenmaat siis yhdessä ensin hyväksyvät joka ikisen jäsenmaan kansallisen elpymissuunnitelman, ja sen jälkeen kun varoja ryhdytään käyttämään, jos käy ilmi, että varat menevätkin esimerkiksi väärin taskuihin tai järjestäytyneelle rikollisuudelle tai mitä tahansa, [Puhemies koputtaa] niin tällöin yhdenkin jäsenmaan näin esittäessä varojen maksatus voidaan keskeyttää. [Puhemies: Aika!] On tämä aikamoinen takalukko, [Puhemies: Aika!] ja sitä voidaan tarvittaessa käyttää.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Vielä oikeusministeri Henriksson.

16.28 **Oikeusministeri Anna-Maja Henriksson** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä, että edustaja kysyy tätä. EU:ssa on syntymässä myös uusi syyttäjävirsto, EPPO, johon myös Suomi lähtee nyt mukaan. Tämän syyttäjävirston toimiala on valvoa juuri sitä, että tämmöisiä väärinkäytöksiä ei synny eikä EU:n varoja käytetä väärin asioihin, ja sen takia Suomi on osallistunut tähän yhteistyöhön ja tekee sen hyvin vakavasti. Tarkoituksena on saada rosvot kiinni. Sen takia jokaiseen EU-maahan, joka on tässä mukana, tulee juuri näihin asioihin perehtynyt syyttäjä.

Juttelin toissa päivänä EU:n pääsyyttäjän Laura Kövesin kanssa puhelimesta. Täällä ollaan hyvällä saralla menossa hyvään suuntaan, ja tarkoitus on tietenkin se, että haluamme suojella veronmaksajien varoja koko EU:ssa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 110/2020 vp

Kysymyksen käsittely päättyi.